

Handläggare
Michael Erman
Telefon: 08-50827147**Till**
Stadsbyggnadsnämnden

Aktualitetsprövning av Promenadstaden Översiktsplan för Stockholm – remiss

Förslag till beslut

- Stadsbyggnadskontoret ges i uppdrag att genomföra en remiss gällande aktualiteten av Promenadstaden Översiktsplan för Stockholm och att bereda kommunfullmäktiges aktualitetsprövning av Promenadstaden Översiktsplan för Stockholm.
- Stadsbyggnadskontoret ges i uppdrag att påbörja arbete med att revidera översiktsplanens förhållningssätt till riksintressen.

Susanne Lindh

Ulrika Honauer

Sammanfattning

Enligt 3 kap 27 § plan- och bygglagen ska kommunfullmäktige under varje mandattid pröva om översiktsplanen är aktuell. Denna process har inletts på stadsbyggnadskontoret genom att göra ett första ställningstagande avseende Promenadstaden Översiktsplan för Stockholms aktualitet i den bilagda rapporten "Fokus Promenadstaden – uppföljning av Översiktsplan för Stockholm".

En remiss inom Stockholms stad och med bidrag från några regionala aktörer ska ge klarhet i om stadsbyggnadskontorets ställningstaganden angående Promenadstadens aktualitet håller eller om de måste kompletteras och justeras. Remissinstanserna ombes att lämna svar senast 28 februari 2014. Den formella aktualitetsprövningen görs efter remissgenomgången.

Bilaga

Rapport Fokus Promenadstaden – uppföljning av Översiktsplan för Stockholm

Utlåtande

Bakgrund

Enligt 3 kap. 1 § plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan, som omfattar hela kommunen.

I detta sammanhang hänvisas i 3 kap 27 § PBL till att kommunfullmäktige minst en gång under mandattiden ska pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till PBL:s krav.

I Stockholms stad räknas mandattiden från och med den 15 oktober valåret (SFS 2005:842).

Nytt sedan 2 maj 2011 är att Länsstyrelsen enligt 3 kap. 28 § PBL ska lämna en sammanfattande redogörelse till kommunen minst gång per mandatperiod. Denna redogörelse består av två delar:

- *Del 1.* Länsstyrelsens synpunkter på översiktsplanens aktualitet (sker i remissgenomgången).
- *Del 2.* Länsstyrelsens redovisning av statliga och mellan-kommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet (Länsstyrelsen i Stockholms län har lämnat ett underlag till Stadsbyggnadskontoret i september 2013).

I prövningen av översiktsplanens aktualitet ingår en remiss som inkluderar stadens bolag och förvaltningar samt några relevanta regionala aktörer.

Underlaget för aktualitetsprövningen är rapporten "Fokus Promenadstaden – uppföljning av Översiktsplan för Stockholm". Den har tagits fram under år 2013 av stadsbyggnadskontoret i samverkan med stadens andra förvaltningar och bolag samt ett utbyte med Länsstyrelsen, Kommunförbundet i Stockholms län, Trafikverket och Stockholms läns landsting/Tillväxt, miljö och regionplanering.

Rapporten Fokus Promenadstaden bifogas som en bilaga till detta tjänsteutlåtande och är föremål för remissinstansernas återkoppling dvs. deras ställningstagande om översiktsplanens aktualitet. Stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen gör inget eget ställningstagande inför eller under remisskedet.

Efter remissinstansernas återkoppling revideras rapporten Fokus Promenadstaden. Den reviderade rapporten blir underlag för stadsbyggnadsnämndens ställningstagande om översiktsplanens aktualitet. Efter stadsbyggnadsnämndens ställningstagande tar kommunfullmäktige beslut om planens aktualitet.

Underlag för aktualitetsprövning av översiktsplan

Bilagan till detta tjänsteutlåtande "Fokus Promenadstaden – uppföljning av Översiktsplan för Stockholm" är resultatet av ett analysarbete som har genomförts 2012-2013. I uppföljningen analyseras översiktsplanens aktualitet huvudsakligen utifrån tre övergripande perspektiv:

- Utvecklas staden i enlighet med översiktsplanens strategier och planeringsinriktningar?
- Finns nya förutsättningar och politiska beslut som påverkar översiktsplanen?
- Hur fungerar översiktsplanen som styrdokument och arbetsredskap i stadens processer?

I rapporten Fokus Promenadstaden görs en bedömning av aktualiteten av översiktsplanens olika delar. Syftet med det är att underlätta remissinstansernas ställningstagande.

De två tematiska tilläggen Gröna Promenadstaden och Arkitektur Stockholm förväntas vinna laga kraft 2014 och anses därför som aktuella.

Den fördjupade översiktsplanen för Nationalstadsparken är en del av Promenadstaden år 2010 och provas inte separat.

Remissen – upplägg och tidplan

Remissen äger rum mellan mitten av december 2013 och 28 februari 2014. Samtliga nämnder och bolag inom Stockholms stad, förutom stadsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen, har möjlighet att yttra sig under remisstiden. Andra remissinstanser är Länsstyrelsen Stockholm, Trafikverket, Kommunförbundet i Stockholms län och SLL/Tillväxt, miljö och regionplanering.

Remissredogörelsen tas fram i mars 2014.

En reviderad version av rapporten "Fokus Promenadstaden – uppföljning av Översiktsplan för Stockholm" kommer att presenteras för stadsbyggnadsnämnden i april 2014. Rapporten ska tydliggöra vilka delar av översiktsplanen som behöver aktualiseras och kompletteras.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige behandlar ärendet om översiktsplanens aktualitet under våren 2014.

Det fortsatta arbetet tar hänsyn till de nya utmaningar och ställningstaganden som kommer fram i revideringen av Vision 2030 under 2014.

Remissfrågor och svar

Remissinstanserna uppmanas att utifrån sitt uppdrag och sitt område yttra sig över stadsbyggnadskontorets preliminära ställningstaganden som redovisas i bilagan Fokus Promenadstaden.

Fokus Promenadstaden behöver läsas tillsammans med översiktsplanen för att det ska vara möjligt att bedöma de ställningstaganden som görs. Resonemanget i bilagan/rapporten följer översiktsplanens kapiteluppdelning.

Stadsbyggnadskontoret vill ha svar på två remissfrågor avseende översiktsplanens kapitel 1-4 (utmaningar, planeringsinriktningar och fokusområden, stadsutvecklingsstrategier, trafikinfrastruktur, dock ej kap. 4.1 och 4.2):

- Har stadsbyggnadskontoret gjort rätt bedömning vad gäller aktualiteten av kapitel 1-4?
- Saknas det något viktigt som kan påverka/ändra stadsbyggnadskontorets aktualitetsförslag avseende kap 1-4?

Angående hur översiktsplanen fungerar som styrdokument och arbetsredskap i stadens processer (kapitel 5 i översiktsplanen, "Dialog och genomförande") har stadsbyggnadskontoret kommit fram till slutsatser som också ska bedömas av remissinstanserna:

- Är slutsatserna relevanta och korrekta?

Redovisningen av riksintressen i översiktsplanen föranleder också en aktualitetsprövning. Stadsbyggnadskontoret menar att det behövs en tydlig strategi för att effektivisera detaljplanprocesserna i områden av riksintresse för kulturmiljövård. Det gäller särskilt för riksintressena Stockholms innerstad med Djurgården samt Vällingby – Råcksta. I Fokus Promenadstaden ingår förslag till reviderade förhållningssätt avseende riksintressen för kulturmiljövård. Stadsbyggnadskontoret vill därför ha svar på frågan:

- Är förslaget till förhållningssätt avseende riksintressen för kulturmiljövård en bra utgångspunkt för det fortsatta utvecklingsarbetet?

SLUT.

Tid Torsdagen den 12 december 2013, kl. 16.00 – 17.15
Plats Bolindersalen 9:035, Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4
Justerat Torsdagen den 12 december 2013

Regina Kevius

Tomas Rudin

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Regina Kevius (M), ordföranden

Tomas Rudin (S), vice ordföranden

Andrea Femrell (M)

Per Hagwall (M)

Johan Brege (M)

Björn Ljung (FP)

Christer Mellstrand (C)

Erik Slottnér (KD)

Hassan Said Mahamed (S) §§ 3-86

Tara Twana (S)

Elina Åberg (MP) §§ 1-17, 19-21, 23- 86

Maria Hannäs (V)

Tjänstgörande ersättare:

Annika Johansson Hansson (S) §§ 1-2

Tobias Olsson (MP) §§ 1-8

Åsa Öckerman (MP) §§ 9-86

Sebastian Wiklund (V) §§ 18, 22

för Hassan Said Mahamed (S)

för Daniel Helldén (MP)

för Daniel Helldén (MP)

för Elina Åberg (MP)

Ersättare:

Tobias Sjö (M)

Tomi Liljeqvist (M)

Maria Elgstrand (M)

Arne Genschou (M)

Anders Johnson (FP)

Sahar Almashta (FP)

Annika Johansson Hansson (S) §§ 3-86

Åsa Öckerman (MP) §§ 1-8

Sebastian Wiklund (V) §§ 1-17, 19-21, 23-86

Dessutom närvarade stadsbyggnadsdirektören Susanne Lindh nämndsekreterarna Maria Stigle och Lena Mittal, borgarrådssekreterarna Nils Löwenspets, Daniel Carlsson Mård och Daniel Rogat, stadsbyggnadskontorets avdelningschefer samt handläggande tjänstemän i de aktuella ärendena.

§ 48

Aktualitetsprövning av Promenadstaden Översiktsplan för Stockholm,

Dnr 2012-15939-30

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt stadsbyggnadskontorets förslag:

- 1 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att ge stadsbyggnadskontoret i uppdrag att genomföra en remiss gällande aktualiteten av Promenadstaden Översiktsplan för Stockholm och bereda kommunfullmäktiges aktualitetsprövning av Promenadstaden Översiktsplan för Stockholm.
- 2 Stadsbyggnadsnämnden ger stadsbyggnadskontoret i uppdrag att påbörja arbete med att revidera översiktsplanens förhållningssätt till riksintressen.
- 3 Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från 21 november 2013.

Bil § 48

Utlåtandet avser aktualitetsprövning av Promenadstaden Översiktsplan för Stockholm.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Regina Kevius m.fl. (M), vice ordföranden Tomas Rudin m.fl. (S), Björn Ljung (FP), Christer Mellstrand (C) och Erik Slottner (KD) föreslår (se beslutet).
- 2) Elina Åberg m.fl. (MP) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:
 1. Delvis godkänna inriktning för arbetet med aktualitetsförklaringen
 2. Utredda förutsättningarna att på sikt omvandla Bromma flygfält till ett stadsutvecklingsområde
 3. Beskriva hur utvecklingsstrategierna i översiktsplanen kommuniceras med stockholmarna (medborgardialog)
 4. Redogöra för hur de kopplingssamband som skär igenom viktiga gröna regionala samband hanteras i ett växande Stockholm

5. På stadens markanvändningskarta redovisa framtida spår/kollektivtrafikreservat
6. På stadens markanvändningskarta redovisa/annan lämplig karta redovisa bullerkorridorer/mattor
7. Redogöra för hur staden på lång sikt löser bostadssituationen för stadens studenter
8. Samt att vidare anföra följande:

Det är bra att stadsbyggnadskontoret i god tid före valet 2104 påbörjar arbetet med att aktualitetsförklara översiktsplanen. Miljöpartiet anser att översiktsplanen är en utav stadens viktigaste styrdokument varför det är viktigt att översiktsplanen är så aktuell som möjlig.

Vilken inriktning stadens översiktsplan ges har stor påverkan på stadens mark och vattenanvändning. För miljöpartiet är det viktigt att bemöta en fortsatt befolkningsökning genom att ge Stockholms invånare en hög livskvalitet med tillgång till ren luft, vatten samt en trivsam, trygg, hälsosam och vacker miljö. Stockholm ska vara en modern, mänsklig och miljövänlig stad och kunna erbjuda samtliga invånare en bostad. Idag är det tufft att hitta en bostad i Stockholm och i år är bostadsbristen för unga och studenter värre än på länge. Bostadsbyggandet i Stockholm för unga och studenter är idag inte prioriterad.

Miljöpartiets idé om en grön stadsplanering tar sin utgångspunkt i att den ska bidra till att minska stadens klimatpåverkan genom att hushålla med stadens mark- och vattenresurser och genom att värna och utveckla stadens karaktär och gröna kvaliteter. För att möjliggöra detta är det av stor vikt att stadens framtida bebyggelseplanering koordineras med stadens trafikplanering.

I den del av aktualitetsprövningens förslag som behandlar förhållningssätt till riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården kan vi konstatera att det ryms vissa problematiska inslag. Den riksintresseklassificering och beskrivning som gäller för staden är ingen materia som man kan plocka delar ur. Det är en helhet. Nu framstår det som om staden kan peka ut vissa aspekter och delar och välja bort andra. Så är inte fallet. Rimligen bör staden i arbetet med kommande aktualiserade översiktsplan hantera riksintresset korrekt. Att säga, att den starka expansiva fas som staden befinner sig i idag skulle stärka storstadsperspektivet, torde vara en direkt vantolkning. Extra anmärkningsvärt är de delar i förslaget till förhållningssätt som behandlar city. Texten uttrycker i princip att stadssiluettens kulturhistoriska värde och skydd inte ska gälla för denna del av staden. Så är så klart inte fallet.

Det är även viktigt att stadens översiktsplan gör ordentliga och tuffa prioriteringar som långsiktigt säkerställer de kvaliteter som gör Stockholm till den attraktiva stad som Stockholm idag är. Vidare så måste Stockholms stad ta ett helhetsgrepp på buller- och luftkvalitetsproblematiken orsakad av bilar, industri och flyg om staden på ett långsiktigt och hållbart sätt ska kunna växa och lösa den svåra bostadsbristen.

Miljöpartiet vill hålla fortsatt högt tempo för att möta bostadsbehovet i Stockholm, men det lider brist på byggbar mark. Staden har genom Bromma flygplats en fantastisk tillgång, en otrolig markresurs som Miljöpartiet gärna vill använda för att minska bostadsbristen. Genom att avveckla Bromma flygplats minimeras inte bara flygbullret i stora delar av Stockholm, staden kan genom att avveckla flygplatsen även ges möjlighet att på väl valda delar växa på höjden samt att minska intrången i stadens många viktiga och vackra grönområden.

- 3) Maria Hannäs (V) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att delvis godkänna inriktningen i arbetet med aktualitetsförklaring av Översiktsplanen, samt att anföra följande:

Vänsterpartiet välkomnar aktualitetsförklaringen av översiktsplanen. Det är bra att den demokratiska processen nu sker i form av en bred remissomgång till samtliga nämnder och styrelser i staden, samt till befolkningen. Vi ser fram emot remissvaren och sammanställningen som ska presenteras för nämnden under våren 2014.

Vänsterpartiet motsatte sig vissa delar av Översiktsplanen (ÖP) den s.k. Promenadstaden i några avgörande punkter. Vi ansåg, när vi reserverade oss mot beslutet i Kommunfullmäktige, bland annat att stadens byggnadsordning skulle ingå. I den fanns beskrivet hur staden byggs, dess årsringar, kvaliteter, och karaktärer. Vi reserverade oss mot att det inte längre fanns med en beskrivning om hur stadens kulturmiljöer skulle bevaras och hur ny bebyggelse skulle hanteras i förhållande till dem.

Arbetet med Arkitektur Stockholm och komplementet, "nya byggnadsordningen" ska på remiss i staden under 2013-2014. Vi anser att majoriteten tar alltför lätt på riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården och att kontoret tvingas till ett förslag som inte i tillräcklig omfattning tar hänsyn till riksintresset och stadens kulturmiljöer. Att välja ut några få områden i staden som särskilt ska bevaras är inte tillräckligt. Ett större helhetsgrepp behövs.

Länsstyrelsen har i sitt yttrande till planen angett att ÖP är otydlig beträffande hur de kulturhistoriska värden ska tillvaratas och utvecklas. Likaså hur riksintressena för kulturmiljöer ska tillgodoseas när det uppstår olika konflikter.

Vänsterpartiet menar i motsats till kontoret att Stockholms som riksintresse är en helhet och att varje enskilt ärende, bygglov, eller detaljplan måste bedömas för sig. Vi menar att staden inte kan peka ut några få områden, som om de skulle vara kulturresevat, och att staden skulle kunna ha detta som vägledning. En översiktsplan är heller inte ett dokument som måste följas strikt utan det ska vara just vägledande. Därför kan behövas ett tydligare styrdokument.

Därför ska nu Översiktsplanen kompletteras med hänsyn till kulturmiljöer och riksintressena Stockholms innerstad med Djurgården samt Vällingby. I tidigare ÖP 1999 fanns tydliga kompletterande skrifter som redogjorde för alla stadens riksintressen när det gäller stadsmiljöer. Vi anser att detta var mycket tydligt, men att det saknades en mer tydlig beskrivning av innerstaden.

Staden måste växa, fler och fler flyttat till storstäder, den trenden är global och det är ingen nyhet för någon. Vi ska bygga goda, energieffektiva, miljövänliga bostäder, som släpper in ljus och luft och utestänger buller. Såväl i Stockholms innerstad som i dess förorter. Att hantera kulturmiljöerna blir då extra viktigt, ingen otydlighet får råda. Vi menar att den nuvarande majoriteten fullkomligt struntar i om det finns viktiga kulturmiljöer att ta hänsyn till. Därför vill vi ha en striktare ordning, och Stockholms Stadsmuseums klassificering av stadens byggnader är en viktig informationskälla.

I Vänsterpartiets reservation i kommunfullmäktige kritiserade vi tänkesättet att "koppla samman stadens delar" Vi menade att detta kunde tolkas hur som helst, men oftast som att bygga igen gröna stråk och mindre grönkilar främst i förorterna. En borgerlig majoritet skulle kunna tolka det som att bygga i grönområden. Där menar vi att dessa skulle sparas för kommande generationer. Detta kan exemplifieras med några planeringsprojekt som nu är på agendan, t.ex. Sambandet Bagarmossen-Skarpnäck och sambandet Högdalen-Farsta som tar mark i Rågsveds friområde. Vi motsätter oss bebyggelse i grönområdena och föreslår i stället andra platser som ersättningsalternativ. Vi menar att otydligheten "med att koppla samman" är ett stort problem och det ska bli intressant att höra remissinstansernas syn på det.

Vi är övertygade att en markpotential finns i staden. Det finns fortfarande dåligt utnyttjade områden som kan kompletteras med bebyggelse. Stora motorleder som Nynäsvägen och trafikleder som bl.a. Bergslagsvägen och Skärholmsvägen kan grävas ner eller däckas över, och ny bebyggelse etableras intill.

Fortfarande finns bland annat delar av Västberga industriområde och en reserv i Bromma flygplats med Lintaverken som kan ge ett stort tillskott av nya bostäder, inte minst i Brommaflygets inflygningszoner.

Beslutsgång

Ordföranden Regina Kevius (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Regina Kevius m.fl. (M), Tomas Rudin m.fl. (S), Björn Ljung (FP), Christer Mellstrand (C) och Erik Slottnér (KD).

Reservation

Elina Åberg m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.

Maria Hammäs (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag till beslut.
